

N:o 7.

Ank. till Riksd. Kansli den 16 Febr. 1872, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om upphäfvande af den i 4 Kap 5 § Jorda-balken stadgade skyldighet att hembjuda frälse-skattehemman åt räntegaren.

Herr S. Brolin har uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 72), som blifvit till Lag-Utskottet remitterad, anført hurusom stadgandet i 4 Kap. 5 § Jorda-balken, att frälse-skattehemman skulle hembjudas åt räntegaren innan tredje uppbudet finge beviljas, syntes ej qvarstå till något gagn, enär, så vidt känt vore, ingen räntegare velat eller ansett för sin säkerhet nödigt att begagna sig af lösningsrätten; att köparen emellertid vore beroende af föreskriften, hvilken vållade honom besvär och kostnader, de sednare icke alltid obetydliga; att då den person, som utfärdade tillstånd till lagfarten, icke i allmänhet tillhölles att förete fasta å frälseräntan, detta innebure bevis att föreskriften ansåges obehöflig; samt att då derjemte toges i betraktande att hemmanet stod i ansvar för frälseräntan och, efter den utveckling jordbruket vunnit, jemväl förmådde utgöra densamma, det ej syntes vara skäl att bibehålla ett lagstadgande, som numera, sedan bördsrätten och kronans rätt till lösen af kronoskattehemman upphört, vore ensamt i sitt slag; och har därför motionären föreslagit, att den, som egde räntan af frälse-skattehemman, icke skulle ega företräde framför andra att lösa till sig sådan jord när den såldes, samt att således köpare måtte erhålla lagfart, utan att hemmanet, såsom hittills skett, hembjödes honom, som frälseräntan derå egde.

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 7 Saml. 4 Häft.

Jemte erinran dels att den tid, inom hvilken hembud bör ega rum, som i 4 Kap. 5 § Jorda-balken utsattes till innan tredje uppbudet, blifvit genom Kongl. Förordningen den 13 Juni 1800 bestämd till tre månader från första uppbudet, dels ock att, derest stundom eller till och med, såsom motionären yttrar, *i allmänhet* den person, som i egenskap af ränteegare meddelar sådant intyg att lagfart för köparen kan fortgå, icke tillhållas att förete fasta å frälseräntan, detta förhållande, äfven om deri må anses ligga någon försumlighet hos vederbörande, som skola pröfva intygets behörighet, likväl icke torde utgöra bevis om obehöfligheten af sjelfva föreskriften om hembudsskyldighet, får Utskottet fästa uppmärksamheten derpå att stadgandet om nämnda skyldighet har till syftemål att befrämja förening af jordeganderätten med ränteegarens rätt; en förening, hvars önskvärdhet under för handen varande förhållanden minst torde ifrågasättas, samt att, då nu mera, enligt Kongl. Förordningen den 21 Mars 1835, hembudsskyldigheten för jordegaren och ränteegaren är ömsesidig, det icke skulle vara förenligt med rättvisa att upphäfva denna skyldighet allenast för den förre; i anseende hvartill och då frågan om hembudsskyldigheten i sin hela utsträckning utan tvifvel blir föremål för behandling i sammanhang med de förslag till förändrad lagstiftning angående lagfart m. m., som af allt mera trängande behof påkallas, och i sammanhang hvarmed allenast en lagstiftning angående berörda skyldighet synes lämpligen böra ega rum, Utskottet föranlåtes vördsamt hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 16 Februari 1872.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

Herr *Carlén* har begärt få antecknadt, att han i detta Utskottets beslut icke deltagit.
